

ตะวันออกที่ท่าพระอาทิตย์

โดย นพ. นรนารก

10

เลิกประกันราคาซื้อไฟฟ้า ปลดแอกภาระประชาชน

นายกรศิษย์ ภัคโชตานนท์ อดีตผู้ว่าการการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย หรือ กฟผ. ซึ่งเพิ่งเกษียณจากตำแหน่ง เปิดเผยระหว่างเป็นองค์ปาฐกเรื่อง "Innovation as a Solution for a Better Life" จัดโดย กฟผ. เมื่อวันที่ 1 พฤษภาคมที่ผ่านมา

เงินอุดหนุนค่าไฟฟ้าที่ผลิตจากพลังงานทดแทนตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นปี 2560 มีมูลค่ารวมกันประมาณ 130,000 ล้านบาท

ประเทศไทยเริ่มนโยบายให้เงินอุดหนุนรับซื้อไฟฟ้าจากผู้ผลิตไฟฟ้าที่ใช้พลังงานทดแทนมาได้ราวๆ สิบปีเศษแล้ว การอุดหนุนอยู่ในรูปเงินส่วนเพิ่ม หรือ Adder และ FIT หรือการรับซื้อในอัตราที่คิดตามต้นทุนผลิตที่แท้จริง ก็เพื่อเป็นแรงจูงใจให้เอกชนลงทุนผลิตไฟฟ้าจากพลังงานทดแทน หรือพลังงานหมุนเวียนซึ่งช่วยลดปริมาณก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ในอากาศ แต่การผลิตไฟฟ้าจากแสงอาทิตย์ พลังงานลม ชยะ ชีวมวล หรือเชื้อเพลิงทางเลือกอื่นๆ มีต้นทุนสูง หากไม่มีการอุดหนุนราคาแล้วแน่นอนว่า จะไม่มีการลงทุน เพราะต้นทุนการผลิตสูงกว่าไฟฟ้าจากเชื้อเพลิงฟอสซิลคือ ก๊าซธรรมชาติ หรือถ่านหิน

การอุดหนุนหรือรับประกันราคาซื้อไฟฟ้าจากพลังงานทดแทนจึงมีความจำเป็นในระยะเริ่มแรก เพื่อให้อุตสาหกรรมไฟฟ้าจากพลังงานทดแทนได้แจ้งเกิด ตั้งไข่ได้ แลกกับภาระค่าไฟฟ้าที่ถูกผลักไปให้ผู้บริโภคต้องจ่ายเพิ่มขึ้นหน่วยละ 20-25 สตางค์ ดูเป็นเงินไม่มากนัก เป็นต้นทุนค่ารักษาสิ่งแวดล้อม แต่เมื่อรวมๆ กันทั้งประเทศ สะสมมานานกว่าสิบปี ก็เป็นเงินมหาศาลน่าตกใจเพราะสูงถึง 130,000 ล้านบาท

กรศิษย์ ภัคโชตานนท์ อดีตผู้ว่าการการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.)

นโยบายอุดหนุนราคาไฟฟ้าที่ผลิตจากพลังงานทดแทนได้ผลเกินคาด กระตุ้นให้เกิดการลงทุนอย่างคึกคัก เพราะเป็นการลงทุนที่รัฐบาลรับประกันราคา ทำนองเดียวกับ ประกันราคาพืชผลเกษตร แต่ดีกว่า เพราะการรับประกันราคาพืชผลเกษตรทำกันปีต่อปี บางฤดูกาลที่ราคาตลาดดี ก็ไม่มีการประกัน แต่การประกันราคาไฟฟ้า รัฐบาลรับประกันในอัตราแน่นอน รับประกันระยะยาวตลอดอายุสัญญาซื้อขายไฟฟ้าของ กฟผ.คือ 20-25 ปี โรงไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์ พลังงานลม ชีวมวล หากได้เซ็นสัญญาขายไฟฟ้ากับ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตฯ แล้ว ก็คือขุมทรัพย์ที่ออกดอกออกผลให้เก็บกินได้ไม่รู้จบ การผลิตไฟฟ้าจากพลังงานทดแทน จึงเป็นธุรกิจที่มาแรง ใครๆ ก็ต้องการเข้ามาตั้งแต่มหาเศรษฐีที่ติดอันดับคนรวยที่สุดของประเทศ ไปจนถึง อบต. อบจ. สหกรณ์ การเกษตร ไปจนถึง องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก ซึ่งไม่มีบทบาทภารกิจใดๆ รวมทั้งความเชี่ยวชาญในเรื่องพลังงานเลย แต่ก็เข้าประมูลไฟฟ้าโซลาร์ฟาร์ม จนได้สัญญาซื้อขายไฟฟ้าไปหลายโครงการ

ตัวเลขจากกระทรวงพลังงาน ระบุว่า ตามแผนพัฒนากำลังการผลิตไฟฟ้าของประเทศ ระหว่างปี 2558-2579 หรือพีดีพี 18 จะซื้อไฟฟ้าพลังงานทดแทน 16,000 เมกะวัตต์ แต่ในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา รับซื้อไปแล้ว 10,000 เมกะวัตต์ เป็นไฟฟ้าจากโซลาร์เซลล์ 3,000 เมกะวัตต์ จากที่กำหนดไว้ 6,000 เมกะวัตต์

ขณะเดียวกัน ราคาไฟฟ้าที่ประชาชนต้องจ่ายเมื่อสิ้นสุดแผนพีดีพีในอีก 18 ปีข้างหน้า ประมาณว่า ตกหน่วยละ 5.50 บาท แพงกว่าค่าไฟฟ้าปัจจุบันที่เก็บหน่วยละ 3.80 บาทถึง 44%

จึงเป็นที่มาของการรื้อแผนพีดีพีของกระทรวงพลังงานในยุค คสช. เพราะเห็นว่า กำลังผลิตไฟฟ้าสำรองตามแผนสูงถึง 30% สูงเกินกว่าปกติอยู่ที่ 15% และภาระค่าไฟฟ้าที่ประชาชนต้องจ่ายสูงเกินไป จากการศึกษาแบบการอุดหนุนค่าไฟฟ้าที่ผลิตจากพลังงานทดแทน

นายศิริ จิระพงษ์พันธ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน มีนโยบายชัดเจนว่า จะงดรับซื้อไฟฟ้าจากพลังงานทดแทนในช่วง 5 ปีนับจากนี้ เพราะในช่วงที่ว่านี้ ประเทศไทย มีไฟฟ้าใช้อย่างเพียงพอ ยกเว้นว่าผู้ผลิตที่ขายไฟฟ้าให้ กฟผ.ในราคา 2.44 บาทต่อหน่วย ซึ่งเป็นราคาขายส่งของไฟฟ้าที่ผลิตจากเชื้อเพลิงฟอสซิล ก็จะรับซื้อไม่อื่น

แน่นอนว่า นโยบายนี้ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมไฟฟ้าจากพลังงานทดแทน โดยเฉพาะรายที่เข้ามาใหม่ และยังไม่มียุทธศาสตร์รับซื้อไฟฟ้าอยู่ในมือ เพราะต่อไปนี้ การลงทุนในธุรกิจโรงไฟฟ้าจะมีความเสี่ยงในเรื่องราคาที่ถูกตีกรอบว่า ราคาที่จะขายได้ต้องไม่เกินหน่วยละ 2.44 บาท จากช่วงที่ผ่านมาหลายๆ ปีที่รัฐบาลรับประกันราคาซื้อขายไม่ต่ำกว่า 5-6 บาท แล้วแต่ประเภทเชื้อเพลิง และขนาดของกำลังการผลิต

การเคลื่อนไหวผ่านสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย เพื่อขอ "ความชัดเจน" จากรัฐมนตรีกระทรวงพลังงาน ในเรื่องการงดรับซื้อไฟฟ้าจากพลังงานทดแทน จึงเป็นเรื่องที่ไม่เกินความคาดหมาย เพราะนโยบายนี้ทำให้ผู้ที่อยู่ในธุรกิจนี้ต้องปรับตัวให้มีความสามารถในการแข่งขัน มีการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อลดต้นทุนการผลิตลงให้ได้

ประเทศเยอรมนีซึ่งแอดน้อยกว่าไทย อุดหนุนค่าผลิตไฟฟ้าจากโซลาร์เซลล์คิดเป็นเงินไทยหน่วยละ 3.70 บาท และลดเงินอุดหนุนลง 1% ทุกเดือน เพื่อกระตุ้นให้ผู้ผลิตพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อลดต้นทุนในรอบ 10 ปีที่ผ่านมา ราคาซื้อขายไหลลดลงไปถึง 80%

ประเทศไทย โดยคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน เมื่อปี 2557 ตั้งราคาซื้อขายไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์หน่วยละ 5.66 บาท เป็นอัตราคงที่ ตลอดระยะเวลาสัญญาซึ่งนาน 20-25 ปี

นโยบายงดรับซื้อไฟฟ้าจากพลังงานทดแทนเป็นเวลา 5 ปี ยกเว้นไฟฟ้าจากขยะ และไฟฟ้าที่ขายส่งในราคาไม่เกินหน่วยละ 2.44 บาท ถูกตีความว่า เป็นการยกเลิกการสนับสนุนพลังงานทดแทน พลังงานหมุนเวียน แต่ความจริงแล้ว คือการยกเลิกการรับประกันราคาซื้อขายไฟฟ้า เพราะทำให้ค่าไฟฟ้าแพงขึ้นโดยที่ไม่ก่อให้เกิดการพัฒนาเทคโนโลยีที่เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานทดแทนเลย .